

REFERAT Klima-, Teknik- og Miljøudvalget 2022 til 2025 d. 01-12-2025

Mødedato Mandag d. 01. december 2025 kl. 13:00

Mødested Rådhuset, Mødelokale Domkirken - 129

Mødedeltagere Tine Vinther Clausen, Klaus Svensson, Henning Rasmussen, Knud Knudsen, Per Kim Nielsen, Muj Berisha, Ann-Britt Lærkedahl

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Opfølgning på budgetvedtagelsen for 2026.....	4
Igangsætning - Kommuneplantillæg og lokalplan for dagligvarebutik på hjørnet af Østre Landevej.....	5
Forslag og høring - Kommuneplantillæg og lokalplan for feriehotel på Svanevej i Bandholm.....	7
Endelig vedtagelse - Lokalplan for boligområde øst for Agerhønevej i Maribo.....	9
Ophævelse af en del af Haveforeningen Tingly ved Tinghusvej i Nakskov.....	14
Principper og scenarier for den kollektive trafik i Lolland Kommune.....	16
Opsamling fægeområdet.....	18
Ny frivillighedspolitik.....	19
Forretningsorden for Økontaktråd.....	20
Klima- og Energiplan statusrapport 2025.....	21
Orientering om ansøgning Erhvervsstyrelsens pulje Bystrategier og bysamarbejder.....	23
Orientering til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 1. december 2025 - åben orientering	25
Lukket: Politianmeldelse.....	26
Lukket: Beslutning om arealplanlægning.....	27
Lukket: Orientering til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 1. december 2025 - lukket	28
Godkendelse af referat.....	29

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-19-24

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden til Klima-, Teknik- og Miljøudvalgsmøde den 1. december 2025.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen og Muj Berisha

Godkendt.

Punkt 2: Opfølgning på budgetvedtagelsen for 2026

00.01.00-S00-3-25

Sagsresumé

Orienteringssag omkring beslutninger truffet i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2026 til 2029.

Sagsfremstilling

På Byrådets møde 9. oktober 2025 blev budgettet for Lolland Kommune for 2026 til 2029 vedtaget.

I budgettet er indarbejdet fagudvalgenes budgetoplæg inklusive budgettilpasninger, tekniske korrektioner herunder korrektioner mellem udvalg, vedtagne besparelser og konsekvenser af budgetaftalen.

Det vedlagte bilag "Udvalgene følger op" er tænkt som en oversigt over beslutninger truffet i forbindelse med budgettet for 2026. Dokumentet indeholder - opdelt på udvalg - de besluttede besparelser og opgaver fra budgetaftalen. Det fremgår af dokumentet, hvad de forskellige udvalg har forpligtet sig på i det kommende år. På mødet orienteres om status for punkterne vedrørende udvalget i budgetaftalen for 2026.

Ved budgetvedtagelsen var der enkelte besparelser, som ikke var endeligt placeret mellem udvalgene. Denne afklaring er nu sket, hvorfor der er behov for at få disse placeret korrekt. Omplaceringerne kræver Byrådets godkendelse. Der er ikke behov for at omplacere budget i forhold til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, hvorfor sagen blot er til orientering.

Indstilling

Administrationen indstiller, at tage orienteringen til efterretning.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Orienteringen taget til efterretning, med bemærkning om, at bullet nr. 5 om VE-anlæg (solceller og vindmøller) under Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget flyttes til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Behandlingsplan

Fagudvalgene, Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byrådet

Bilag

Udvalgene følger op 2026

Punkt 3: Igangsætning - Kommuneplantillæg og lokalplan for dagligvarebutik på hjørnet af Østre Landevej og C. E. Christiansens Vej i Maribo

01.02.05-P16-14-25

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning for Klima-, Teknik- og Miljøudvalget. Sagen omhandler igangsættelse af et kommuneplantillæg og en lokalplan, der giver mulighed for, at bygningerne til det tidligere Volkswagen Maribo kan nedrives, og at der kan bygges en ny dagligvarebutik på hjørnet af Østre Landevej og C. E. Christiansens Vej i Maribo.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune har modtaget en ansøgning fra Rema 1000, som ønsker at etablere en butik på Østre Landevej 41 i Maribo - det tidligere Volkswagen-område. Rema 1000 ønsker dermed at fraflytte deres nuværende placering på Østre Landevej 40.

Rema 1000 anmoder om en ny lokalplan, der muliggør nedrivning af de eksisterende bygninger på det tidligere Volkswagen-område samt etablering af detailhandel på ejendommen.

Ejendommen ligger i den østlige del af Maribo by, omgivet af erhvervsjendomme mod nord, Maribo Bibliotek mod vest, Silvan mod øst og boligområdet Østre Park mod syd. Den ønskede afgrænsning af lokalplanområdet fremgår af **Bilag 1**.

Da området ligger uden for Maribos bymidte, er det i dag ikke muligt at etablere butik på den nævnte ejendom i henhold til gældende planlægning. I Kommuneplan 2025-2037 er det fastlagt, at detailhandel skal placeres centralt i byerne. Derfor kan der i Nakskov, Maribo og Rødby ikke etableres nye butikker uden for de afgrænsede områder – bymidter, aflastningsområder og lokalcentre.

Det er muligt gennem lokalplanlægning at fastlægge en mere præcis afgrænsning af, hvor butikker kan placeres. Bymidteafgrænsningen kan ikke udvides, men den kan indskrænkes. Det påtænkes, at der med planlægningen sker en indskrænkelse af bymidten, så den koncentrerer sig tættere mod Østergade og torvet. Det betyder, at det på sigt vil være muligt at udlægge området til enten et lokalcenter eller en enkeltstående dagligvarebutik. Dette understøttes af detailhandelsredegørelsen (**Bilag 2**).

Detailhandelsredegørelsen tager ikke stilling til, om det skal være en enkeltstående butik eller et lokalcenter. Et lokalcenter kan indeholde kvadratmeter til både dagligvarebutikker og udvalgsvarerbutikker. Redegørelsen peger på, at der er grundlag for en moderne dagligvarebutik på ca. 1.200 m², og at et eventuelt lokalcenter bør begrænses til maksimalt 1.500 m² butiksareal for at undgå væsentlige konsekvenser for bymidten. Formålet er at sikre en tidssvarende og tilgængelig dagligvareforsyning for den østlige del af Maribo, samtidig med at bymidten styrkes gennem en mere koncentreret struktur.

Administrationen anbefaler, at der gives mulighed for et lokalcenter på maksimalt 1.500 m² butiksareal, da der i Kommuneplanen 2025-2033 ikke er givet mulighed for enkeltstående butikker uden for bymidten i Maribo.

Projektområdet ligger i den østlige del af Maribo, hvor en væsentlig del af den fremtidige boligudbygning forventes at finde sted. Lokalplanen skal derfor også understøtte den langsigtede byudvikling. En ny og mere moderne dagligvarebutik eller et lokalcenter i området kan få en central funktion i forhold til at dække det forventede stigende behov for detailhandel i takt med udviklingen af nye boligområder.

Ejeren af Østre Landevej 40 er orienteret om sagen og den mulige forestående planlægning for et lokalcenter på Østre Landevej 41 samt indskrænkelsen af bymidteafgrænsningen.

Økonomi

Rema 1000 er lejer i den nuværende dagligvarebutik på Østre Landevej 40. Ejendommen ejes af en anden.

Kommunen har ret til at ændre en lokalplan. Det kan eksempelvis betyde, at anvendelsen af et område ændres fra dagligvarehandel til boligformål eller noget helt andet.

En ejer har som udgangspunkt ikke krav på erstatning, selvom en ny lokalplan begrænser mulighederne for at udnytte ejendommen og medfører værdiforringelse. Lokalplaner er fremadrettede regler, og den eksisterende lovlige anvendelse kan fortsætte i op til 3 år efter, at butikken er flyttet/lukket. Dermed vil en ny lokalplan - som skal muliggøre en dagligvarebutik på det tidligere Volkswagen-område - ikke samtidigt kunne forhindre, at en anden dagligvarebutik flytter ind i ejendommen på Østre Landevej 40.

Hvis kommunen ønsker at gennemtvinge lokalplanens anvendelse og for eksempel forhindre fortsat dagligvarehandel på Østre Landevej 40, kræver det en ekspropriation. I sådanne tilfælde har ejeren af Østre Landevej 40 krav på erstatning efter Planlovens § 47.

Skal Østre Landevej 40 anvendes til andet formål, skal der indledes dialog med ejeren.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Planloven.

Eksisterende plangrundlag

I Kommuneplan 2025-2037 ligger området indenfor kommuneplanramme "360-E16 Erhvervsområde ved C.E. Christiansens Vej i Maribo", der udlægger området til erhvervsområde i byen - kategori B - miljøklasse 1-3, enkelte boliger til bestyrer o.lign., offentlige formål samt pladskrævende butikker med maks. størrelse på den enkelte butik på 6.000 m².

Området er endvidere omfattet af "Lokalplan 360-86 - For erhvervsområdet nord for Maribo by mellem Østre Landevej og motorvejen", hvor området er udlagt til erhverv maksimalt miljøklasse 1-3. Lokalplanen blev vedtaget af Lolland Kommune i 2007.

Hverken kommuneplanens ramme eller lokalplanen giver mulighed for en dagligvarebutik. Der skal derfor udarbejdes et tillæg til kommuneplanen og ny lokalplan, for at projektet kan realiseres.

I kapitlet om detailhandel i Kommuneplan 2025-2033 er der ikke givet mulighed for enkeltstående butikker uden for de afgrænsede bymidter, aflastningsområde og lokalcentre i Nakskov, Maribo og Rødby.

Høring/Udtalelse

Ved ændring af planloven i 2023, blev det frivilligt for kommunalbestyrelsen at beslutte, om der skal gennemføres en forudgående inddragelse af offentligheden (idéoplæg) i forbindelse med forslag til ændringer af kommuneplanen (kommuneplantillæg). I denne sag vurderes det ikke at være nødvendigt på dette tidspunkt, da der er tale om et konkret projekt, og at der ikke er andre placeringer at "vælge" mellem. Inddragelse af offentligheden vil ske i den offentlige høring af forslag til kommuneplantillæg og lokalplan.

Indstilling

Administrationen indstiller:

- At der igangsættes kommuneplantillæg og lokalplan for dagligvarebutik på hjørnet af Østre Landevej og C. E. Christiansens Vej i Maribo.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Godkendt som indstillet.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Bilag

Bilag 1 - Mulig lokalplanafgrænsning_undt

Bilag 2 - Redegørelsesnotat Ny dagligvarebutik i Maribo_UNDT

Punkt 4: Forslag og høring - Kommuneplantillæg og lokalplan for feriehotel på Svanevej i Bandholm

01.02.05-P16-29-24

Historik

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 11. august 2025 at igangsætte udarbejdelse af kommuneplantillæg og lokalplan for feriehotel på Svanevej i Bandholm.

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning i Klima-, Teknik- og Miljøudvalget om at indstille til Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet, at "Forslag til Kommuneplantillæg 1 Feriehotel på Svanevej i Bandholm" og "Forslag til Lokalplan 360-168 Feriehotel på Svanevej i Bandholm" godkendes og sendes i otte ugers offentlig høring.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune ønsker at give mulighed for, at det tidligere Svanevej Ældrecenter i Bandholm, kan ombygges og anvendes som feriehotel.

De nye ejere af ejendommen ønsker at indrette et moderne, ubemandet hotel med respekt for bygningens eksisterende arkitektur, struktur og funktioner. Hotellet skal fremadrettet kunne rumme op mod 45-50 hotelværelser med afsæt i ca. 35 værelser i eksisterende bygningsmasse.

I kommuneplanen og den nuværende lokalplan er området udlagt til offentligt formål - plejecenter mv. Da hverken kommuneplanens ramme eller lokalplanen giver mulighed for feriehotel, skal der udarbejdes et tillæg til kommuneplanen og en ny lokalplan, for at projektet kan realiseres.

Med "Forslag Kommuneplantillæg 1 Feriehotel på Svanevej i Bandholm" (**Bilag 1**) og "Forslag til Lokalplan 360-168 Feriehotel på Svanevej i Bandholm" (**Bilag 2**) fastlægges områdets anvendelse til rekreativt område, og der gives dermed mulighed for, at der kan etableres hotelvirksomhed på ejendommen som et feriehotel eller lignende.

Lokalplanen giver mulighed for, at bygningsarealet kan udvides med en tilbygning i 1 eller 2 etager med en bygningshøjde på højst 8,5 meter og forøger bebyggelsesprocenten fra de nuværende 40 til 55. Med lokalplanen udpeges den ældste del af bygningerne som bevaringsværdig, og der fastlægges bestemmelser, som sikrer, at ny bebyggelse indpasses i området.

"Forslag til Kommuneplantillæg 1 Feriehotel på Svanevej i Bandholm" kan ses i en digital udgave på <https://lolland.viewer.dkplan.niras.dk/DKplan/DKplan.aspx?TillægId=127>

"Forslag til Lokalplan 360-168 Feriehotel på Svanevej i Bandholm" kan ses i en digital udgave på <https://lolland.viewer.dkplan.niras.dk/DKplan/DKplan.aspx?LokalplanId=517>

Sagen forelægges for Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, men også for Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet, da der er tale om ændret anvendelse af området, som ifølge planlovens bestemmelser er en væsentlig ændring af plangrundlaget.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lovgrundlag

Planloven og miljøvurderingsloven.

Kommuneplan 2025-2037

Området ligger indenfor kommuneplanramme "363-4.D.2 Offentligt område ved Rolighedsvej i Bandholm", der udlægger området til offentligt formål - plejecenter mv. Kommuneplanens ramme giver ikke mulighed for feriehotel. Der skal derfor udarbejdes et tillæg til kommuneplanen. Omdannelsen til feriehotel er i overensstemmelse med kommuneplanens hovedstruktur, hvor Bandholm er udpeget som et turismecenter.

Lokalplan

Området er omfattet af den eksisterende "Lokalplan 363-18 Bandholm by", vedtaget af Maribo Kommune i 1982. Lokalplanen fastlægger området til offentligt formål (plejehjem). Lokalplanen vil blive ophævet for det aktuelle område, når den nye lokalplan vedtages.

Miljøvurdering

Ifølge miljøvurderingsloven skal der foretages en miljøvurdering af planer, hvis gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

På baggrund af en miljøscreening har Lolland Kommune efter lovens § 10 vurderet, at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering, da planerne ikke vurderes at danne grundlag for byggeri og anlæg, der medfører en væsentlig indvirkning på miljøet, hverken indenfor eller udenfor planområdet. Lolland Kommune har i vurderingen lagt vægt på, at området i forvejen er bebygget, og at der kun planlægges for en mindre ændring af anvendelsen af området. Planerne vurderes derfor kun at kunne medføre mindre påvirkninger på miljøet i forhold til områdets anvendelse i dag.

Det er samtidig vurderet, at planerne ikke påvirker et internationalt naturbeskyttelsesområde. Planområdet grænser op til et Natura 2000-område (N173 Smålandsfarvandet nord for Lolland). Planområdet omfatter et eksisterende byområde, hvor anvendelses- og byggemulighederne ikke ændres væsentligt med vedtagelse af planerne.

Høring/Udtalelse

Forslag til kommuneplantillæg og lokalplan skal ifølge planlovens regler sendes i 8 ugers offentlig høring. Planloven fastlægger, at høringsperioden skal være mindst 8 uger, når der er tale om ændret anvendelse af et område.

Administrationen anbefaler, at der i høringsperioden afholdes borgermøde, hvor der orienteres om planerne for området.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima-, Teknik- og Miljøudvalget overfor Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet indstiller:

- at "Forslag til Kommuneplantillæg 1 Feriehotel på Svanevej i Bandholm" og "Forslag til Lokalplan 360-168 Feriehotel på Svanevej i Bandholm" godkendes og sendes i otte ugers offentlig høring.
- at der i høringsperioden afholdes borgermøde, hvor der orienteres om planerne for området.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Anbefales godkendt i Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet. Det anbefales, at byggetilladelse til tilbygning på ejendommen behandles i et kommende Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet.

Bilag

Bilag 1 - Forslag til Kommuneplantillæg 1 Feriehotel på Svanevej i Bandholm_undt.

Bilag 2 - Forslag til Lokalplan 360-168 Feriehotel på Svanevej i Bandholm_undt.

Punkt 5: Endelig vedtagelse - Lokalplan for boligområde øst for Agerhønevej i Maribo

01.02.05-P16-290-23

Historik

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget besluttede den 4. december 2023 at igangsætte udarbejdelse af lokalplan for et nyt boligområde i forlængelse af Agerhønevej i Maribo.

Den 30. april 2025 godkendte Byrådet "Forslag til Kommuneplantillæg 18" og "Forslag til Lokalplan 360-164 Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo", hvorefter planerne blev sendt i offentlig høring i 5 uger.

Supplerende sagsfremstilling

Supplerende sagsfremstilling til Klima-, Teknik- og Miljøudvalgets møde den 1. december 2025 - Endelig vedtagelse af lokalplan for boligområde øst for Agerhønevej i Maribo.

"Forslag til Kommuneplantillæg 18" og "Forslag til Lokalplan 360-164 Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo" har været i offentlig høring fra den 5. maj til den 9. juni 2025.

"Forslag til Kommuneplantillæg 18" er blevet indarbejdet i "Kommuneplan 2025-2037", der blev endeligt vedtaget af Byrådet den 26. juni 2025. Da kommuneplanen er blevet vedtaget før den endelige vedtagelse af lokalplanen, bortfalder kommuneplantillægget, fordi lokalplanen herefter er i overensstemmelse med den nye kommuneplan.

I forbindelse med den offentlige høring af planforslagene er der indkommet syv høringssvar fra borgere og Museum Lolland-Falster (**Bilag 4**). To af høringssvarene indeholder underskriftsindsamlinger. Der er underskrifter fra 54 beboere på Agerhønevej, seks beboere på Bekkasinevej samt fra Grundejerforeningen Ny Blæsenborg Øst. Et af høringssvarene er indforstået med planforslagene, fem er imod og Museum Lolland Falster gør opmærksom på, at området er af arkæologisk interesse. Derudover omhandler høringssvarene følgende overordnede emner:

- Natur, dyreliv, landskab og ro.
- Dårlig placering i Maribo.
- Tvivlsomt om der er et boligbehov.
- Ønsker ikke bebyggelse i 2 etager.
- Adgangsvej/trafik.
- Terrænregulering af området.
- For løs og ukonkret planlægning.
- Overordnet planlægning mangler.
- Jordforurening med PFAS.
- Arkæologisk interesseområde.

I forhold til emnet "Adgangsvej/trafik" har Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 6. oktober 2025 godkendt igangsættelse af etablering af et trebenet signalreguleret kryds ved T-krydset Østre Landevej/Blæsenborg Allé for at forbedre fremkommeligheden fra Blæsenborg Allé. Vejmyndigheden ønsker ikke, at den endelige lokalplan skal give mulighed for, at der kan etableres vejadgang til Nystedvej, som lokalplanforslaget ellers giver mulighed for, da det kan medføre de samme udfordringer i krydset Nystedvej/ Østre Landevej, som der er i dag i krydset Blæsenborg Allé/Østre Landevej.

Høringssvarene er behandlet i "Notat om bemærkninger til høring og ændringer til forslag til Lokalplan 360-164" (**Bilag 5**). Notatet indeholder et resumé af de indkomne høringssvar og administrationens bemærkninger hertil, samt forslag til ændringer til lokalplanen på baggrund af høringssvarene. De specifikke ændringer - både administrationens, og dem der foreslås på baggrund af høringssvarene - fremgår af vedlagte "Ændringsoversigt" (**Bilag 6**).

Høringssvarene har medført, at administrationen har foretaget mindre ændringer i lokalplanen, sammen med mindre administrative rettelser, primært vedrørende sikring af indbliksgener, vejadgang og opdatering af afsnit om kommuneplan. Ingen af ændringerne er vurderet så væsentlige, at det medfører en ny høring af planerne.

"Lokalplan 360-164 Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo" til vedtagelse er vedlagt som pdf-fil (**Bilag 7**), og kan ses i en digital udgave på: <https://lolland.viewer.dkplan.niras.dk/DKplan/DKplan.aspx?LokalplanId=457>

Supplerende indstilling til mødet den 1. december 2025

Administrationen indstiller, at Klima- Teknik- og Miljøudvalget, overfor Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet, indstiller:

- At "Lokalplan 360-164 Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo" med foreslåede ændringer, vedtages endeligt.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet.

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning hos Klima-, Teknik- og Miljøudvalget om at indstille til Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet, at "Forslag til Kommuneplantillæg 18" og "Forslag til Lokalplan 360-164 Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo" godkendes og sendes i 5 ugers offentlig høring. Mulighed for ekspropriation indarbejdes i lokalplanen.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune oplever en stigende efterspørgsel på boligområder i Maribo med mulighed for opførelse af åben-lav og tæt-lav byggeri - henholdsvis fritliggende parcelhuse og/eller rækkehuse, kædehuse og dobbelthuse. Det er på baggrund af denne interesse, og med et ønske om at understøtte en fortsat udvikling i Maribo, at "Forslag til Lokalplan 360-164 Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo" er udarbejdet.

Lokalplanområdet afgrænses mod vest af Agerhønevej, Bekkasinevej og Blæsenborgparken, mod øst af Nystedvej og et par enkelte boligejendomme, og mod nord og syd af marker og boligejendomme (**Bilag 1**).

Lolland Kommune ønsker med lokalplanen at give mulighed for, at boligerne kan opføres i 2 etager, hvorfor det forudsættes, at der udarbejdes et tillæg til Kommuneplan 2021-2033, som ændrer det maksimale antal etager fra 1,5 til 2. Hvis Kommuneplan 2025-2037 vedtages inden lokalplanen, kræves der ikke et kommuneplantillæg, da rammen er udlagt i Kommuneplan 2025-2037.

"Forslag til Kommuneplantillæg 18" (**Bilag 2**) og "Forslag til Lokalplan 360-164" (**Bilag 3**) giver mulighed for, at der kan etableres et attraktivt boligområde i Maribo, der forener borgernes og eventuelle tilflytteres ønsker om boliger med en beliggenhed med nærhed til natur og grønne områder, og som stadigvæk er tæt på byens funktioner, som dagligvarebutikker osv.

Lokalplanområdet er ca. 7 ha. og er i lokalplanen delt i 2 områder, der kan anvendes til boligformål med åben-lav og/eller tæt-lav bebyggelse. Der er mulighed for at opføre ca. 40-80 boliger i området. Boligbebyggelsen kan opføres i maks. 2 etager med en bygningshøjde på maks. 8,5 meter. Bebyggelsesprocenten for åben-lav bebyggelse er maks. 30 og maks. 40 for tæt-lav bebyggelse. For at sikre, at området fortsat vil fremstå åbent og grønt, hvis der vælges at bygge tæt-lav byggeri i én etage, er der fastsat bestemmelser om, hvor stort det samlede fodaftryk af bebyggelsen må være. Derudover fastsætter lokalplanen bestemmelser om, at der ved tæt-lav byggeri skal være variation i facaden og facadelængden, og at bebyggelsen skal opføres som boligenklaver omkring en fælles adkomstgivende boligvej eller sti.

For at understøtte [Bosætningsanalysen - Lolland Kommune \(lolland.dk\)](https://www.lolland.dk) fastsætter lokalplanen bestemmelser om, at der i hvert delområde skal udlægges et fælles friareal svarende til mindst 20 % af hvert delområde. Dette skal være med til at sikre, at området får en åben bebyggelsesstruktur med god udsigt og god adgang til grønne fælles friarealer.

Lokalplanen fastsætter ingen bestemmelser om facade- og tagmaterialer, da der i øjeblikket sker en stor udvikling af nye materialer, som det ikke ønskes at udelukke. For at området samlet får et roligt udtryk, fastsætter lokalplanen bestemmelser om, at udvendige bygnings sider og tage farvemæssigt skal fremtræde i afdæmpede farver inden for jordfarveskalaen eller deres blanding med sort eller hvid.

Terrænet inden for lokalplanområdet er rimeligt kuperet. For hele lokalplanområdet gælder, at det eksisterende naturlige terræn så vidt muligt skal bevares, og bebyggelse, parkering og veje skal derfor indpasses i landskabet. Der gives dog mulighed for at overskydende jord fra lokalplanområdet kan bruges til terrænregulering, i form af et kuperet landskab på

op til 2 meters højde, på de grønne fælles friarealer, ligesom der vil kunne foretages de nødvendige terrænreguleringer i forbindelse med etablering af tekniske anlæg som f.eks. regnvandsbassiner.

Lokalplanområdet overføres fra landzone til byzone ved den endelige vedtagelse af lokalplanen.

Da projektet i sin helhed er til gavn for almenvellet, vil der være mulighed for at træffe beslutning om ekspropriation, hvis der ikke er mulighed for indgåelse af en frivillig aftale om køb af arealet med ejer. Byrådets forventes at være sindet at forfølge projektet med ekspropriation, hvis det viser sig nødvendigt.

Idet rammerne i Kommuneplan 2021-2033, som lokalplanområdet er omfattet af, ikke giver mulighed for boliger i 2 etager, er det indarbejdet i Forslag til Kommuneplan 2025-2037. Forslag til Kommuneplan 2025-2037 er politisk behandlet i januar 2025.

Udarbejdelsen af lokalplanen sker sideløbende med den politiske behandling af forslag til Kommuneplan 2025-2037. Den endelige vedtagelse af lokalplanen forventes at blive politisk behandlet efter, at Kommuneplan 2025-2037 er endeligt vedtaget til sommer.

Hvis det viser sig, at den endelige vedtagelse af Kommuneplan 2025-2037 bliver udskudt, udarbejdes der et kommuneplantillæg til den gældende Kommuneplan 2021-2033, som vil blive politisk behandlet samtidig med lokalplanforslaget.

"Forslag til Lokalplan 360-164 - Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo" kan ses i en digital udgave på <https://lolland.viewer.dkplan.niras.dk/DKplan/DKplan.aspx?LokalplanId=457>

Økonomi

Såfremt arealet erhverves af Lolland Kommune vil de løbende kapitalomkostninger frem til opførelse af byggeri (videresalg kunne dækkes af forpagtningsafgiften, idet jorden vil kunne benyttes til landbrug i den mellemliggende periode fra arealet erhverves til det bebygges/videresælges).

Ved en egentlig ekspropriation skal der være afsat nødvendige midler til realisering af projektet. Beslutningen om ekspropriation skal være truffet inden for 5 år efter endelig vedtagelse af lokalplanen.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lovgrundlag:

Planloven og miljøvurderingsloven.

Boligpolitik:

I Lolland Kommune skal der være gode og sunde boliger til alle livets faser og situationer. Familier skal kunne finde sig til rette i eget parcelhus med have, borgere i den tredje alder skal kunne nyde seniortilværelsen i fleksible og vedligeholdelsesfri rammer, de socialt indstillede skal kunne finde hjem i mere fællesskabsorienterede boformer. Lokalplanen er med til at realisere Lolland Kommunes vision om at sikre gode og sunde boliger i bæredygtige områder, og den understøtter kommunens bymønster, hvor Maribo udgør en hovedby.

Nuværende kommuneplan (2021-2033)

I "Kommuneplan 2021-2033" ligger lokalplanområdet inden for kommuneplanramme [360-B3 Boligområde i Maribo øst](#), der udlægger området til boligområde til åben-lav og tæt-lav bebyggelse. Rammen fastlægger, at bebyggelsen højst må opføres i 1,5 etage med en maks. højde på 8,5 meter, samt en maks. bebyggelsesprocent på 40 for tæt-lav bebyggelse og maks. 30 for åben-lav bebyggelse. Lolland Kommune ønsker med lokalplanen, at give mulighed for boliger i 2 etager, hvorfor der skal udarbejdes et tillæg til kommuneplanen. Der er tale om en mindre ændring af kommuneplanrammen.

Kommende kommuneplan (2025-2037)

I "Forslag til Kommuneplan 2025-2037" er ændringen af det maksimale antal etager fra 1,5 til 2 indarbejdet i kommuneplanrammen [360-B3-Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo](#).

Vedtages "Kommuneplan 2025-2037" før "Lokalplan 360-164 - Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo" vedtages endeligt, bortfalder "Tillæg 18 til Kommuneplan 2021-2033", idet lokalplanen så vil være i overensstemmelse med den nye kommuneplan.

Lokalplan

Der er ingen lokalplan for området.

Lokalplanområdet er beliggende i landzone, og overføres til byzone ved den endelige vedtagelse af "Lokalplan 360-164 - Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo".

Ekspropriation

Det tidligere byråd har på byrådsmødet den 16. december 2021 tilkendegivet, at man var sindet at ekspropriere det nødvendige areal, hvis et køb ikke kunne gennemføres ved frivillig aftale.

Idet lokalplanen giver mulighed for ekspropriation, skal sagen godkendes af Byrådet.

Overtagelse af ejendommen

I forbindelse med den endelige vedtagelse af lokalplanen vil arealer i landzone overgå til byzone.

I det ejendommen benyttes til landbrug, har ejer mulighed for, inden 4 år efter overførslen fra landzone til byzone, at forlange ejendommen overtaget af kommunen for et beløb fastsat af taksationsmyndigheden efter de samme regler, der gælder for ekspropriation af ejendomme, jf. planlovens § 47a.

Miljøvurdering

Ifølge miljøvurderingsloven skal der foretages en miljøvurdering af planer, hvis gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

På baggrund af en miljøscreening har Lolland Kommune efter lovens § 10 vurderet, at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering, da planerne ikke vurderes at danne grundlag for byggeri og anlæg, der medfører en væsentlig indvirkning på miljøet, hverken indenfor eller udenfor lokalplanområdet. Lolland Kommune har i vurderingen lagt vægt på, at planerne muliggør etablering af et nyt boligområde med ca. 40-80 boliger med grønne fællesområder, beliggende på et areal på ca. 7 ha. Planområdet er beliggende ud i landskabet, men parallelt med eksisterende by, og er ikke i konflikt med landskabelige- eller naturinteresser. Derudover medfører planerne umiddelbart heller ikke konflikt i forhold til trafik eller erhvervsmæssige miljøforhold.

Det er samtidigt vurderet, at planerne ikke påvirker et internationalt naturbeskyttelsesområde. Det nærmeste Natura 2000-område (N117 Maribosøerne) ligger ca. 400 meter fra planområdet, ligesom det eksisterende boligområde sydvest for. Områdets ændrede anvendelse anses ikke at medføre påvirkninger på det beskyttede Natura 2000-område, da det nye boligområde ikke vil medføre en så væsentlig befolkningsforøgelse, som ville kunne medføre et væsentlig øget brug eller slitage af Natura 2000-området.

Høring/Udtalelse

Forslag til kommuneplantillæg og lokalplan skal ifølge planlovens regler sendes i min. 4 ugers offentlig høring. Administrationen anbefaler, at høringsfristen forlænges med 1 uge, så planforslagene sendes i 5 ugers høring, da planerne offentliggøres henover Kristi Himmelfartsdag, der er en helligdag.

Administrationen anbefaler, at der ikke afholdes et borgermøde i høringsperioden, da der ikke er et konkret projekt for området.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, overfor Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byråd, indstiller:

- at muligheden for ekspropriation indarbejdes i lokalplanen.
- at "Forslag til Kommuneplantillæg 18" og "Forslag til Lokalplan 360-164 Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo" godkendes og sendes i 5 ugers offentlig høring.
- at der ikke afholdes borgermøde i høringsperioden.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, den 7. april 2025, punkt 6:

Godkendt som indstillet.

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 22. april 2025, punkt 9:

Indstilles godkendt.

Beslutning fra Byrådet, den 30. april 2025, punkt 7:

Fraværende: Steffen Rasmussen

Godkendt.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Lokalplanen anbefales endeligt godkendt i Økonomi- og Erhvervsudvalget, samt Byrådet, med ændringer (i § 1, § 9, kortbilag 4, etc.) således, at det også vil være muligt at vejbetjene området fra Nystedvej.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet.

Bilag

Bilag 1 - Kort over området og Kommuneplanramme

Bilag 2 - Forslag til Tillæg 18 til Kommuneplan 2021-2033_UA

Bilag 3 - Forslag til Lokalplan 360-164. Boligområde øst for Agerhønevej i Maribo

Bilag 4 - Hørings svar_undt.

Bilag 5 - Notat om bemærkninger og ændringer til forslag til Lokalplan 360-164_UA

Bilag 6 - Ændringsoversigt til Lokalplan 360-164_undt.

Bilag 7 - Til vedtagelse - Lokalplan 360-164_undt.

Punkt 6: Ophævelse af en del af Haveforeningen Tingly ved Tinghusvej i Nakskov

01.02.03-P16-11-25

Sagsresumé

Lolland Kommune ejer tre kolonihavegrunde på Tinghusvej i Nakskov, som hidtil har været benyttet af en nabo via en opsagt brugsaftale. Området er klassificeret som ikke-varig kolonihave, hvilket gør det muligt at nedlægge uden krav om erstatningsarealer. Nedlæggelsen begrundes med mange tomme kolonihaver i kommunen, administrative byrder og ønsket om at muliggøre anden anvendelse, f.eks. boligudvikling. Servituten om fællesudgifter til vej og pumpe forbliver gældende.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune ejer tre kolonihavegrunde på Tinghusvej i Nakskov. Grundene har i flere år været benyttet af en nabo via en brugsaftale, hvor naboen har vedligeholdt arealet. Brugsaftalen med naboen er opsagt. Området, kaldet *Tingly*, består af 8.631 m² inkl. vejarealer (**Bilag 1**).

Kolonihaveloven klassificerer området som en *ikke-varig kolonihave*. Det betyder, at kolonihaven kan nedlægges uden særlige betingelser, når ejeren er en kommune. Modsat findes i kommunen også varige kolonihaver. Varige kolonihaver er som udgangspunkt beskyttet mod nedlæggelse, da kolonihaveloven forhindrer kommunerne i at nedlægge områderne for at bygge boliger eller virksomheder, medmindre der er helt særlige grunde hertil.

Begrundelse for nedlæggelse:

- Lolland Kommune råder over mange kolonihaver i Nakskov, hvoraf flere står tomme eller uudnyttede - både varige og ikke-varige. Det reducerer behovet for at opretholde kolonihavestatus på de tre grunde.
- Hele området ved Tinghusvej er ikke-varigt, og med en ophævelse af kolonihavestatus på de tre grunde, kan der muliggøres en anden anvendelse som eksempelvis boligudvikling. Der er endnu ikke besluttet en konkret anvendelse.
- Der er betydelige administrative byrder forbundet med at opretholde kolonihavestatus for kun tre grunde, hvilket ikke står mål med udbyttet.

Der er en servitut, som pålægger ejeren at bidrage til fællesudgifter til vedligeholdelse af privat vej og pumpe i kolonihaveområdet. Denne servitut vil fortsat være gældende, uanset nedlæggelsen.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Planloven.

Kolonihaveloven skelner mellem varige og ikke-varige kolonihaveområder. Varige kolonihaveområder er særligt beskyttede og kan kun nedlægges, hvis væsentlige samfundsmæssige hensyn gør det nødvendigt, og der tilvejebringes et erstatningsareal, jf. § 4. For ikke-varige kolonihaveområder gælder derimod ikke samme krav om erstatningsarealer, men ophævelse eller ændring af anvendelsen skal stadig ske i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Nedlæggelse af en del af et kolonihaveområde kræver, at kommunen følger de relevante bestemmelser i kolonihaveloven og planloven. For ikke-varige kolonihaveområder er der ikke krav om erstatningsarealer, men kommunen skal sikre, at nedlæggelsen sker i overensstemmelse med eventuelle servitutter, der regulerer området.

Høring/Udtalelse

I henhold til kolonihaveloven skal der ikke ske offentlig høring, når der er tale om en ikke-varig kolonihave, hvor ejeren er kommunen.

Indstilling

Administrationen indstiller:

- At Lolland Kommunes tre grunde på Tinghusvej i Nakskov får ophævet deres status som kolonihave med henblik på at finde anden anvendelse.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Udsat

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Bilag

Bilag 1 - Kort over kolonihaven og de tre grunde

Punkt 7: Principper og scenarier for den kollektive trafik i Lolland Kommune

13.05.16-P20-1-23

Sagsresumé

Denne sag forelægges til drøftelse og beslutning i Klima-, Teknik- og Miljøudvalget for at sætte retning for den fremtidige tilpasning af den kollektive trafik set i lyset af bl.a. den drøftelse, udvalget har med Børne- og Skoleudvalget om hjemtagelse af skolekørsel.

Sagsfremstilling

I forlængelse af det analysearbejde, NIRAS lavede for Lolland Kommune, har administrationen primært arbejdet videre med en plan for hjemtagelse af skolekørsel gældende fra sommeren 2027. I lyset af den planlagte hjemtagelse er der brug for at overveje, hvordan den øvrige kollektive trafik planlægges.

Til det formål er der udarbejdet forslag til principper, som der kan planlægges efter. Principperne er formuleret ud fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalgets tidligere drøftelser og input fra andre kommuners principper. Principperne er:

- Mere for mindre (færre tomme busser)
- Skab direkte forbindelser
- Enkelthed i nettet
- Skab god forbindelse til baner og knudepunkter
- Skab trygge knudepunkter
- Fremme kombinationsrejsen

Principperne er uddybet i **bilag 1**.

Som grundlag for de politiske drøftelser- og retningsætning har administrationen udarbejdet 4 scenarier for tilpasning af den kollektive trafik (uddybet i **bilag 2**). De er som følger:

- Det første er et status quo-scenarie.
- Ved scenarie to fastholdes skolebuskørslen hos Movia, mens den faste rutetrafik så vidt muligt omlægges til fleksible løsninger.
- Det tredje scenarie er hjemtagelse af skolekørsel, mens den øvrige rutetrafik fastholdes i sin nuværende form.
- Scenarie 4 er hjemtagelse af skolebuskørslen og øvrig kørsel udlægges til fleksible løsninger.

De fleksible løsninger i regi af Movia vil særligt være Nærbus. Nærbus er et fleksibelt produkt, hvor bussen kører på bestilling på stoppestedsniveau. Det er testet i en længere periode i Faxe Kommune og er på vej i et område af Vordingborg Kommune også.

En måde at finde det rette scenarie for tilpasningen af den kollektive trafik i Lolland Kommune, er at kombinere fordele og ulemper (angivet i bilag 2), med en politisk drøftelse af hvilke brugergrupper der skal prioriteres i den kollektive trafik. Følgende brugergrupper er beskrevet i **bilag 3**: Kørselsberettigede folkeskoleelever, Ikke-kørselsberettigede skoleelever, Børn til SFO, Studerende på ungdomsuddannelser, Pendlere, Lejlighedsbrugere, fritidsjobbere, Fritidsbrugere, Kulturgæster og Færgepassagerer.

For at få et kvalificeret input fra relevante brugergrupperne løbende, hvis der i løbet af de næste to år skal arbejdes videre med et scenarie, kan Klima-, Teknik- og Miljøudvalget nedsætte et Dialogforum for kollektiv trafik. I **bilag 4** er et udkast til et kommissorium for sådan et forum.

Bilag 5 er baggrundsinformation for drøftelsen, som giver et kort overblik over de eksisterende buslinjer og hvilken rolle, de udfylder. I den lille tabel i bilaget kan man se Lolland Kommunes udgift til de forskellige dele af den kollektive trafik.

Indstilling

Administration indstiller:

- at Klima-, Teknik- og Miljøudvalget vedtager de vedlagte principper, som vil anvendes til fremtidig planlægning,
- at Klima-, Teknik- og Miljøudvalget drøfter perspektiverne i de opstillede scenarier,
- at Klima-, Teknik- og Miljøudvalget drøfter prioritering af de forskellige målgrupper,
- at Klima-, Teknik- og Miljøudvalget tager stilling til, om der skal arbejdes videre med oprettelsen af et brugerråd.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Orienteringen taget til efterretning.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Bilag

Bilag 1: Planlægningsprincipper for kollektiv trafik i Lolland Kommune

Bilag 2: Scenarier for kollektiv trafik

Bilag 3: Målgrupper for kollektiv trafik

Bilag 4: Forslag til kommissorium for Dialogforum

Bilag 5: Tabel over busser

Punkt 8: Opsamling færgeområdet

13.25.00-A00-4-25

Sagsresumé

I denne sag orienteres om postomdeling på øerne efter 1. januar 26 og status på indførelse af booking på Fejø-ruten.

Sagsfremstilling

Postomdeling:

Lolland Kommune har søgt Trafikstyrelsens pulje til at sikre postomdeling på de mindre øer, som går ud over postlovens minimumskrav om omdeling en gang pr. 5 hverdage. Der er givet tilsagn om tilskuddet fra puljen. Administrationen har været i dialog med DAO, som er leverandør på omdelingen af post, og der kan indgås aftale om at anvende midlerne fra puljen til at give borgerne på øerne den samme service, som de har i dag. De lokale omdelere vil blive ansat af DAO og aflønnet af midler fra puljen. Der har endvidere været søgt tilskud til postanlæg på havnen i Kragenæs, men det er tvivlsomt, om et sådant er nødvendigt, og der vil derfor ikke blive arbejdet videre med dette fra ordningens start.

Booking på Fejø-ruten:

Gennem efteråret er der arbejdet med booking på Fejø-ruten, som det er kendt fra de to andre ruter. Dette er en ændring, som har mødt lokal modstand. Fra administrationens side ses bookingen dog som en mulighed for at kunne bruge kapaciteten på de tre færger fleksibelt, og dette er allerede sat i værk. Det kræver en indkøring, dels for borgerne, som skal vænne sig til den ekstra arbejdsgang med bookingen, og at de ikke har samme kapacitet på færgen på alle afgang, og dels for ledelsen i færgefarten at opnå erfaring i på hvilke afgang, der er særlige behov at tage hensyn til ved rokering af færgerne.

I forlængelse af orienteringen om booking kan administrationen endvidere orientere udvalget om, at der nu arbejdes med det nye billetsystem, hvor det bliver muligt både at bestille og betale online, og hvor der medio 2026 vil blive indført nummerpladescanning i Kragenæs. Det er systemets håndscannere, hvor færgepersonalet kan billettere og borde passagerer og køretøjer, der allerede nu implementeres.

Indstilling

Administrationen indstiller at Klima, Teknik- og Miljøudvalget:

- Tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 9: Ny frivillighedspolitik

00.01.00-P22-2-24

Sagsresumé

Sagen er en godkendelsessag med henblik på udvalgets godkendelse af en ny frivillighedspolitik inden udgangen af indeværende valgperiode

Sagsfremstilling

Med budgetforliget 2025 blev det besluttet at udarbejde en ny frivillighedspolitik.

Som drivkraft for dette arbejde blev der nedsat en styregruppe for en ny politik bestående af formændene for de fem fagudvalg med formanden for Social- og arbejdsmarkedsudvalget som styregruppeformand.

Hen over det forgange år er styregruppen mødtes et antal gange med henblik på at udforme et udkast til en frivillighedspolitik, ligesom styregruppen har konsulteret både Frivilligcenter Lolland og Folkeoplysningsudvalget som en del af processen frem mod et forslag til en ny politik.

Et forslag til ny frivillighedspolitik har været i offentlig høring i perioden fra 1. september til 31. oktober. I denne periode indkom i alt tre høringssvar.

Denne sag er vedlagt "Frivillighedspolitik - sammen om det gode liv" samt en opsamling på temaer og kommentarer i de fremsendte høringssvar.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget godkender det vedlagte forslag til en ny frivillighedspolitik: "Frivillighedspolitik - sammen om det gode liv"

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Godkendt som indstillet.

Behandlingsplan

KTMU 1. dec., SAU 2. dec., ÆOSU 3. dec., BSU 4. dec., FKFU 4. dec., ØKE 11. dec.

Bilag

Frivillighedspolitik - Sammen om det gode liv

Opsamling på høringssvar vedr. frivillighedspolitikken til godkendelsessag

Punkt 10: Forretningsorden for Økontaktråd

00.00.00-A00-17-22

Supplerende sagsfremstilling

Med denne sag skal udvalget godkende rettet forretningsorden for Økontaktudvalget/Økontaktråd.

Sagsfremstilling

Økontaktudvalget har gennem flere møder drøftet udvalgets forretningsorden. Administrationen fremlægger her forslag til ny forretningsorden, hvor de væsentligste ændringer er, at titlen udvalg er ændret til råd, regler om afstemning i rådet er fjernet og henvisningen til den kommunale styrelseslov som hjemmel for nedsættelsen af udvalget/rådet ligeledes er slettet. Forslaget er vedhæftet som bilag.

Indstilling

Administrationen indstiller at Klima, Teknik- og Miljøudvalget godkender den vedlagte forretningsorden.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Godkendt som indstillet.

Bilag

Forretningsorden Økontaktrådet rettet 24.11.25

Punkt 11: Klima- og Energiplan statusrapport 2025

01.30.10-P15-3-25

Historik

[Klima- og energiplan 2020-2050](#) blev vedtaget af Byrådet 29. april 2021 - **bilag 1**.

Som medlem af Klimaalliancen og en del af DK2020 projektet har kommunen forpligtet sig til at have en Paris-kompatibel klimahandleplan, der er i overensstemmelse med C40's globale standard. Den vedtagne Klima- og Energiplan indeholder et krav om evaluering og revision mindst hvert 5. år. Statusrapporten er en del af grundlaget for evaluering og revision af planen.

Sagsresumé

Denne sag forelægges som orientering til Klima-, Teknik og Miljøudvalget.

Klima- og Energiplanen blev vedtaget af byrådet 29. april 2021. Med orienteringen ønsker administrationen at give Klima-, Teknik- og Miljøudvalget indblik i status på indfrielse af målene i Klima- og Energiplanen. Dette vil danne baggrund for en beslutningssag i 1 kvartal 2026, hvor udvalget skal drøfte og beslutte reviderede reduktionstiltag til brug af revisionen af Klima- og Energiplanen.

Statusrapport 2025 undersøger fremgang, succeser og barrierer for implementering af tiltag og delmålsætninger i den nuværende Klima- og Energiplan.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune har politisk besluttet at sætte den grønne omstilling i centrum og arbejde hen imod at blive en klimarobust kommune, der er attraktiv for grønne virksomheder. Klima- og Energiplanen blev vedtaget af byrådet 29. april 2021.

Som medlem af Klimaalliancen og en del af DK2020 projektet har kommunen forpligtet sig til at have en Paris-kompatibel klimahandleplan, der er i overensstemmelse med C40's globale standard.

Den vedtagne Klima- og Energiplan indeholder et krav om evaluering og revision mindst hvert 5. år. Statusrapporten er en del af grundlaget for evaluering og revision af planen.

Statusrapporten beskriver hvor langt Lolland Kommune er med målsætningerne fra Klima- og Energiplanen 2020-2050. Se **bilag 1**. Der afrapporteres også på de overordnede resultater af kommunens energi- og CO2 opgørelse for 2023. Se **bilag 2**.

Klima- og energiplanens overordnede mål er, at Lolland kommune er CO2-neutral i 2050 med et delmål om 70 % reduktion i CO2-udledningen i 2030 i forhold til 1990.

Klima- og Energiplanen består af fem indsatsområder med en række målsætninger. Generelt er det begrænset, hvor stor direkte indflydelse kommunen har. Flere af målsætningerne kræver handling fra andre aktører f.eks. borgere der skal nedlægge sit oliefyr eller virksomheder der skal koble sig på Gasledningen Grøn Gas Lolland-Falster. Som virksomhed har Lolland Kommune et råderum, og *Kommunen som Virksomhed* er derfor et selvstændigt indsatsområde i handleplanen. Afhængigt af den politiske prioritering, kan dette indsatsområde styrkes, men det vil forudsætte at der allokeres flere ressourcer til Lolland Kommunes *egenindsats*.

Lolland Kommunes arbejde med Klima- og Energiplanen 2020–2050 viser fremskridt, især på energiområdet, hvor kommunen i 2024 producerede over tre gange så meget strøm som det lokale elforbrug – primært fra sol og vind. CO2-udledningen fra energiforbrug i kommunale bygninger er reduceret med 44 % siden 2019, bl.a. via energibesparende tiltag. Der er fremdrift i udnyttelse af overskudsvarme, etablering af biogasanlæg og udfasning af fossile brændstoffer som procesenergiform. Der er siden planens vedtagelse arbejdet målrettet med planlægning for grøn erhvervs politik og omlægning af arealer til vådområder og biodiversitet.

Hvis Lolland Kommune skal nå Klima- og Energiplanens målsætning, er der områder hvor der kan gøres mere, herunder bl.a. elektrificering af den kommunale maskinpark, bilflåde og kollektive trafik, styrke kommunens grønne indkøb og udfase de resterende oliefyr i kommunale bygninger. Overordnet set er de største barrierer mangel på ressourcer og høje omkostninger.

Forventede politiske behandlinger

1. kvartal 2026: Beslutningssag fremlægges Klima-, Teknik- og Miljøudvalget. Det nye udvalg præsenteres for Klima- og Energiplanen, tidsplanen frem til endelig vedtagelse af den reviderede plan i 4. kvartal 2026, samt drøftelse og beslutning af reviderede reduktionstiltag. Rapport med Business-as-usual (BAU)-scenarie 2023-2050 fremlægges for Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

4. kvartal 2026: Høring og endelig vedtagelse af den reviderede Klima- og Energiplan. Beslutningssag fremlægges Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet. Planen modtager stempel som bevis på certificering.

Indstilling

Administrationen indstiller,

- at Klima, Teknik og Miljøudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Orienteringen taget til efterretning. Det anbefales, at et kommende Klima-, Teknik- og Miljøudvalg tager stilling til kommunens fremtidige klimamålsætninger og indsatser.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Bilag

Bilag 1 Statusrapport 2025 - Lolland Kommunes Klima- og Energiplan

Bilag 2 - Energi og CO₂-opgørelse for Lolland Kommune som geografisk område

Punkt 12: Orientering om ansøgning Erhvervsstyrelsens pulje Bystrategier og bysamarbejder

01.11.00-P20-1-25

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget godkendte 22. april 2025 Kommissorium for strategiske bymidteplaner for Maribo og Nakskov samt igangsættelse af arbejdet med strategisk bymidteplan for Maribo.

Udvalget udpegede i den forbindelse to medlemmer til deltagelse i en følgegruppe. Sagen blev efterfølgende oversendt til orientering til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget, der hver udpegede et medlem til deltagelse i følgegruppen.

Sagsresumé

I forbindelse med arbejdet med strategisk bymidteplan for Maribo har Lolland Kommune indsendt ansøgning til Erhvervsstyrelsen under annonceringen *Bystrategier og bysamarbejder*. Ansøgningsfristen var 3. november 2025. Der er ansøgt om 1 mio. kr., som er den maksimale støtte. Ansøgningen skal understøtte udarbejdelsen af en strategisk fysisk plan for Maribo bymidte.

Sagsfremstilling

Siden budgetaftalen for 2025 har det været et strategisk fokusområde at arbejde med levende bymidter i kommunens to hovedbyer, Nakskov og Maribo. I den forbindelse godkendte Økonomi- og Erhvervsudvalget i april 2025 kommissorium for strategiske bymidteplaner som grundlag for det videre arbejde med de to bymidter og rammen om udarbejdelsen af en strategisk bymidteplan for Maribo.

Den strategiske bymidteplan skal udarbejdes i samarbejde med ekstern konsulent og skal indeholde en samlet vision og konkrete indsatsområder.

Erhvervsstyrelsens pulje *Bystrategier og bysamarbejder* blev offentliggjort den 19. maj 2025 under indsatsområdet Levende og bæredygtige bymidter i EU's Regionalfond. Puljen henvender sig til byer mellem 4.000 og 20.000 indbyggere, hvor der kan søges mellem 300.000 kr. og 1 mio. kr., og støtteprocenten i Region Sjælland er op til 60 %. Puljens formål er at understøtte strategisk udvikling af bymidter gennem udarbejdelse af en bystrategi og etablering eller styrkelse af lokale bysamarbejder.

Da formålet ligger direkte i forlængelse af arbejdet med Strategisk Bymidteplan for Maribo, har forvaltningen indsendt ansøgning til puljen. Der var frist for ansøgningen 3. november 2025. Kommunens afsatte midler til arbejdet kan – sammen med timer til projektledelse og koordinering – medregnes som egenfinansiering. Midler fra puljen vil dermed styrke projektet både i forhold til inddragelse af ekstern konsulentbistand og til videreudvikling af samarbejdet med lokale aktører.

Ansøgningens indhold

Ansøgningen beskriver, hvordan projektet for Maribo bymidte opfylder formålet med Erhvervsstyrelsens annoncering ved at understøtte udviklingen af Maribo bymidte gennem udarbejdelsen af en strategisk fysisk plan. Planen skal tage udgangspunkt i byens og kommunens styrker og udfordringer og levere et strategisk grundlag, der udpeger og prioriterer fremtidige indsatser.

Projektet omfatter blandt andet:

- Konsulentbistand til udarbejdelse af strategisk fysisk plan med en samlet vision for udviklingen i Maribo bymidte. Planen skal definere, udpege og prioritere forslag til relevante indsatser og delprojekter, der understøtter visionen.
- Gennemføres i samarbejde med eksisterende bysamarbejder – herunder Maribo Handel og Erhverv (MHE) samt Videns- og Referencegruppen (se nedenfor) – og skal desuden etablere og understøtte nye samarbejder, bl.a. et med ejendomsjere i bymidten.

Den strategiske bymidteplan, som efterfølgende skal forelægges til politisk vedtagelse, skal som minimum adressere følgende spørgsmål:

- Hvordan afgrænses bymidten strategisk, så den er meningsfuld?
- Hvordan styrkes rammerne for detailhandel og øvrige erhverv i bymidten?
- Hvilke funktioner og aktiviteter – ud over detailhandel – skal der være i bymidten, og hvordan skal de hænge sammen?
- Hvordan kan initiativer, interesser og investeringer samles og forstærkes?
- Hvordan arbejdes der med boligudvikling, turisme, kultur og kulturarv samt eventuel fortætning af kommunale funktioner?

Samarbejde og organisering

Puljen stiller krav om, at arbejdet gennemføres i tæt samspil med et privat-offentligt bysamarbejde. Lolland Kommune har i forvejen et velfungerende samarbejde med Maribo Handel og Erhverv (MHE), som bliver et naturligt omdrejningspunkt.

Følgegruppen, der har fået navnet Videns- og Referencegruppen, består af de politiske repræsentanter samt en bred kreds af lokale aktører. Gruppen har siden sommeren 2025 drøftet byliv, gennemført byvandring og arbejdet med mulige samarbejdsformer. Arbejdet i gruppen fortsætter i forbindelse med projektet og er et væsentligt grundlag for det brede samarbejde og for den videre proces med den strategiske bymidteplan.

Tidsplan

Der kan forventes svar på ansøgningen ultimo februar/primus marts 2026. Ansøgningstidspunktet kan regnes som projektstart, dvs. 3. november 2025. Udarbejdelse af opdrag til konsulentbistand er derfor igangsat med henblik på igangsættelse 1. kvartal 2026. Den strategiske bymidteplan tilstræbes færdiggjort med henblik på politisk vedtagelse sommeren

Økonomi

Der er ansøgt om 1 mio. kr. i støtte fra EU's Regionalfond. Projektets samlede budget udgør ca. 1,7 mio. kr., hvoraf kommunens medfinansiering består af afsatte midler under Økonomi- og Erhvervsudvalget samt medarbejdertimer i projektgruppen.

Høring/Udtalelse

Der vil i forbindelse med arbejdet med Strategisk Bymidteplan for Maribo blive gennemført inddragelse af relevante målgrupper og bredere offentlig deltagelse. Vedtages politisk sommer 2026.

Indstilling

Administrationen indstiller, at ansøgning til Erhvervsstyrelsens pulje til *Bystrategier og bysamarbejder* tages til efterretning.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 19. november 2025, punkt 16:

Orientering taget til efterretning.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Orienteringen taget til efterretning.

Behandlingsplan

Oversendes til orientering til Klima- Teknik- og Miljøudvalget og Fritids-, Kultur- og Folkesundhedsudvalget.

Punkt 13: Orientering til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 1. december 2025 - åben orientering

00.22.00-I00-1-24

Sagsresumé

Denne sag forelægges til orientering for Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 1. december 2025.

Sagsfremstilling

Pkt. 1 Årshjul 2025 - **bilag 1**.

Indstilling

Administrationen indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Orienteringen taget til efterretning.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Bilag

Bilag 1 Årshjul for KTM 2025

Punkt 14: Lukket: Politianmeldelse

01.11.40-G01-194-25

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Godkendt som indstillet.

Punkt 15: Lukket: Beslutning om arealplanlægning

01.02.03-P21-29-25

Der igangsættes planlægning for biogasanlæg i den østlige del af Lolland Kommune.

Punkt 16: Lukket: Orientering til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 1. december 2025 - lukket orientering

00.22.00-I00-2-24

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Intet

Punkt 17: Godkendelse af referat

00.01.00-G01-19-24

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalgsmøde den 1. december 2025.

Beslutning

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha

Godkendt.